

1919

საქართველო

საბჭოთა
შენათავსება

მხრის წარმართების

დამატება
№ 23

გეოგრაფიკული

წელიწადი 88-VIII.

№ 23,

დეკემბერი, 1912 წ.

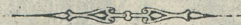

ჩიტების შობის ხე.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

I — ჩიტების შობის ხე, — სურათი	1
II — ჩიტი-ჩიორა, — ღექსი ვაჟა-ფშაველასი	3
III — ბებიას მელია, — ირ. კვდოშვილისა.	8
IV — საწყალი ვანო, — ბიძა გოგისა	13
V — თამრო, — ღექსი ახალშინაძისა	15
VI — წითელი ყვავილი, — სამ-მოქმედებიანი კომედია, — (და- ს. სრული) კ ჯავლია ღუკაშვილისა. — გადმოკეთ. ან. ახალ- შენიშვილისა. გან	17
VII — გასართობი: რებუსი და რებუსის აღსნა.	24

225

ჩიტ-ჩიორა.

მწვანდა მთები,
 აწვანდა ჭალა,
 გამოიჩინა
 ბუნებამ ძალა.
 ჩიტ-ჩიორა
 გალობს და გალობს:
 არც დაეძინა,
 არც დაიღალა.
 მწვანობს ჟეჯილი,
 ჭუპავის ხეხილი.
 თეთრად ცხვარი სჩანს
 გადაფენილი.
 დიან წვარონი
 უხვად ევლეგანა.
 სამოთხესა ჭკავს

მთელი ქვეყანა.

მოსარქუაჲც აქვს

წვიმა ჟუჟუნა...

ტუში ქედანმა

დაიდუღუნა.

ხნულებში ცელქობს

თაგვი წრუწუნა.

ჭუეთქენ იანი;

დღეა მზიანი.

ღმერთო, არ მისცე

ჟეჟუილთ ზიანი!

რა კაი დროა,

რა კაი ხანა!—

არ მინახია

სხვა ამისთანა.

ჩიტ-ჩიორა

გალობს და გალობს,

რა დიდად ლაღობს,

რა ფრიად ხარობს!...

თავის მღერაში

ცვილივით დნება,

გალობს დღე-და-ღამ

და არა სცხრება.

II

გაუვითლდა მთები,

გაუშუქდა გზები.

ვუსქერ ბუნებას:

ჯანვრითა ვკედები.

აღარსად ვარდი,

აღარსად ია,

დაბლა უვითოელი

ფოთოლი ჰქრია!..

ტეე ისეთია,

როგორცა გლახა:

შეეცოდება

კაცმა თუ ნახა.

შეკდარ ამირანს ჰგავს

მინდორ-ველები:

დაუკრეფიათ

გულზე ხელები.

ჩა ვნახე გუშინ,

რას ვხედავ დღესა!..

ვის ოინია,

ნეტავი, ესა?!.

ვეელასკან მესმის

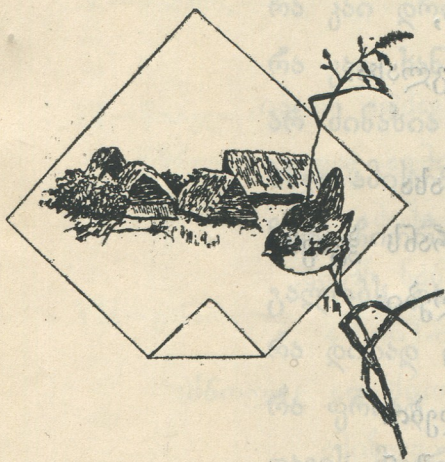
მე შოლოდ კენესა...

ჩიტ-ჩიორა

მარტო არ ჰკენესის,

აჭმლია ქინი
 მღერის და ლექსის.
 დაჭკივის მთასა,
 დაჭკივის ბარსა,
 გალობს და გალობს
 დაღლას არა ჰგრობობს.
 დამჰკნარ-დამძრალი
 დედა-ბუნება
 გალობის ჰანგებს
 ჩაებანება...

III

უარესი დრო
 და ქაძი დგება.
 მტერი ბუნების
 სისხლითა ძღება.
 ეინვა-ზრობისგან
 ხე და ქვა სჭდება.
 გადალესილა
 თოვლით მთა-ბარი.
 თაფსე გვექცევა
 ეველას სახლ-კარი.
 ეველაფერია
 გამძრალ-გამხმარი,
 არაფის სწადის
 გამოსვლა კარში,

ვარსკვლავებიც-კი
 იმაღვის ცაში;
 ვისაც სორო აქვს, —
 სოროში ძვრება,
 და ვისაც არა, —
 სიცივით კვდება.
 ეს დაღოცვილი
 ღმერთი რას შვრება?!
 ჩიტო-ჩიორა
 მხოლოდ არ სცხრება.
 გალობს და გალობს
 დაუცხრომელი —
 კრიბანჭულებით
 გაუძღომელი.
 ერთი უეურეთ
 ცერის ტოლასა!
 რა შეედრება
 იმის უოლასა?!

ვაჟა-ფშაველა.

გ ე ზ ი ა ს მ ე ლ ი ა.

ცი, ღმერთმანი, ისეთი ჩურჩხელები
აქვს ბებიას, ისეთი, რომ ჭა!

— შერე შენ რა, რომ ბებია-
შენს ჩურჩხელები აქვს?

— შე ისა, რომ ავცინცლი და
შენც გაჭმევ, ოღონდ ერთი კაკანათი მეც გაშიკეთე!..

— წადი იქითა: კაკანათი! ჯერ ჩურჩხელები მოიტა და
შერე კაკანათს გაგიკეთებ.

კაკანათის ოსტატი იყო ვინმე ფათერბა, და მართლაც
იმისთანა კაკანათის გაკეთება მთელს უბანში არაფერს იცოდა.
დადგებოდა თუ არა სამთრის ჰირი, ის წაღდით ხელში უვ-
ლიდა გარს აგაკის ხეებს და უშინჯავდა კაკანათისთვის გამოსა-
დგე, მოხრილ ჯირკვებს. მხოლოდ ეგ იყო, ოსტატი მუქთად
არ მუშაობდა. თითო კაკანათის, მის სახელოსნოდან გამოტა-
ნილის, ფასი იყო: არც მეტი და არც ნაკლები—სულ ორი
ჩურჩხელა! მაინც და მაინც უკან არაფერს დააბრუნებდა და
ვევლა მუშტარს ფასის დაგვარად აძლევდა საქონელს. იყო

ხოლმე იმისთანა შემთხვევაც, რომ ჩურჩხელებს წინადავე შე-
ქსანსლაგდა და მუშტარი დასდევდა უკან ხვეწნით, რომ დახა-
პირი შეესრულებინა ფათერაკას. მაგრამ მას მუდამ ჰქონდა
კასამართლებელი საბუთი: „ჩურჩხელას შიგნიდან ობი ჰქონ-
და, და გადავაგდეო.“ ამ შემთხვევაში საქმე ასე სწედებოდა:
თუ მუშტარი მოერეოდა ფათერაკას—ერთ-ორ ქიმუნჯს უთავა-
ზებდა ტყავის ქუდში და ამით დაკმაყოფილდებოდა. თუ ფათე-
რაკა მოერეოდა თავის მუშტარს, მაშინ ის მოიმორებდა სოლ-
მე მას ქიმუნჯებით. ერთი სიტყვით, — ფათერაკა გარემოების
და ვარად იქცეოდა ყოველ საძმთარს.

ახლაც საძმთრის პირი იყო. საცაა თოვლს მოელოდნენ
და აი აირია ფათერაკას კარმეძო მუშტარი.

როგორც ზევეთაც მოგახსენეთ, ერთი ამ მუშტართაგანი
უკვე ევაჭრებოდა ფათერაკას კაკანათხე. მაგრამ ფათერაკა არა-
ვის არ აძლევდა ნისიად საქონელს. ფასი ხელის გულზე უნ-
და დაედებო.

დღევანდელი მუშტარი იყო ვინმე ფანცქალა, — მისივე
ტოლ-ამხანაგი, მაგრამ ფათერაკას ჩურჩხელების მეგობრობა
უფრო ჭკვაში მოსდიოდა, ვიდრე ფანცქალასი. მეტი რა ილა-
ჯი იყო, ფანცქალას როგორმე უნდა დაეკმაყოფილებინა ფა-
თერაკას ჯიუტობა.

— მაშ, იცნ რა გითხრა, ფათერაკა? უთხრა ფანცქალამ,
როდესაც ყოველივე იმედი გადაუწედა, და დარწმუნდა რომ
უჩურჩხელებოდ ფათერაკა ჩხირსაც-კი არ გასთლიდა. ჰო, იცნ-
რა გითხრა, შენ საქმეს შეუდეგ, მე-კი ბებიას კიდობანს მოუ-
ეშვავ!

— ვერა ჰხედავ—წალდი ხელში მიჭირავს! მიუგო ფათე-
რაკამ და დაუშვა წალდი აკაკის ერთ მოკაკულა ჯირკვს. ფან-
ცქალაც სახლისაკენ გაემურა და კხა-და-კხა ეურს უგდებდა
ფათერაკას წალდის ხმას.

მაგრამ, რა ნახა—ფანცქალა გაეცალა, ფათერაკა მის გასა-
გონად უუიდან სცემდა წალდს.

გავიდა რამდენიმე მოუთმენელი წუთი, მოუთმენელი, რო-
გორც ფანცქალასთვის, ისე ფათერაკასთვის. ფანცქალა სახლ-
ში ბებიას ხილის კიდობანს უსუნსულებდა და უური მახვილად
ეჭირა ფათერაკას წალდის ჩაკინისაკენ, სადაც მისი კაკანათი
ითლებოდა, ფათერაკას-კი ორივე თვალი ფანცქალას კის-
რის მიეშტერებინა.

როგორც იყო—ფანცქალამ იდროვა, მიუცუნცულდა ბებიას
კიდობანს და, როდესაც ერთი ჩურჩხელა ორი ჰირის მოქნე-
ვით თვითონ გააქანა მუცლისაკენ, ორი ჩურჩხელა ჯიბისა-
კენ იკრა და გამოეშვა ფათერაკასკენ.

— ეჭე, მოდის, მოდის, ჭოი, შენ-კი გენაცვალე მაგ ჩუ-
რჩხელებში!—შეუძახა შორიდან ფათერაკამ და ახლა-კი ჰირი-
დან დაუწყო ჯირკვსე წალდის ცემა.

— მოვიტანე, ძლივს! მერე, რამ იცოდე: ბებამ ალღო
ამართვა, კიდობანთან რომ ვსუნსულებდი. ღმერთმა უშველოს,
ვიღამაც გარედან დაუძახა, და მეც ავყარე კიდობნის თავს ხე-
ლი!

— მოიტანე და მეც აქა ვარ!—მიუგო ფათერაკამ.

— აქა ხარ, მაგრამ ჯერ ქერქიც არ გადაგიცლია ჯირ-
კვისთვის, კაკანათი როდის-ღა უნდა გააკეთო?

— ფანცქალ, არ იცი, რომ მე საჩქაროდ ვაკეთებ ხოლმე
კაკანათს; აბა, ჯერ ერთი ჩურჩხელა ვნახო!

— უკაცრაოდ. ჩურჩხელებისას ვერას გაიკებ! ჯერ კაკა-
ნათი მაჩვენე!—მიუგო ფანცქალამ და ჯიბიდან ჩურჩხელას თა-
ვი გამოუჩინა.

ფათერაკას ჩურჩხელის დანახვაზე კბილების მაგა-ძუგი აუ-
ტედა. ის შორიდან მთლად ჩააკვდა ფანცქალას ჯიბეს, თით-
ქოს აგერ,—აგერ საცაა შიგ ჯიბეში ჩამჭრებო.

— ფანცქალ, ღმერთმანი არ მოგატყუებ: ხომ, იცი რომ მე ტყუილი არ ვიცი!

ფანცქალამ მეორე ჩურჩხელასაც ამოუჩინა თავი, ახლა-კი მთლად აკანკალდა ფათერაკა და მეტის-მეტი ნდობისაგან ნერწყვის ელანა დაიწყო. მას იმედი გადაუწედა ფანცქალას მოტყუებისა და ახლა სხვა ჭანგზე დაიწყო ლანაზრაკი.

— იცი, ფანცქალ, მე ტყუილად ვსცემდი წაღღს: კაკანათი მზადა მაქვს!

— მზადა გაქვს და მოიტა რაღა, შეიღოსა!

ფათერაკამ მართლაც ამოიღო ჯიბიდან წინათვე დამზადებული კაკანათი და ჭაერში შეატრიალა ხელი.

— იცი, რა კაკანათია? ჩიტის-კი არა, მგელსაც-კი დაიმაგრებს!

ფანცქალამ ააწლო თვალი შეტრიალებულ კაკანათს და მართლაც ჭკვაში მოუვიდა:

— ჭა, როგორია!—აწონებდა უფრო ფათერაკა თავის საქონელს.

— ეს როგორიღია?! მიუგო ფანცქალამ და ერთი ჩურჩხელა ამოიღო ჯიბიდან.

— მეორე?

— მეორეც აქ არი!—დაიკრა ფანცქალამ ჯიბეზე ხელი.

— ამოიღე, რაღა!

— ჯერ კაკანათი მოძე!

— არ მენდობი, თუ რა არი?

— „ხელი—ხელსა, გოჭი—მგელსა,“ მიუგო ფანცქალამ, ამოიღო მეორე ჩურჩხელაც და ორივე ერთ ხელში დაიჭირა, მეორე-კი კაკანათისკენ გააწოდა.

— ჩურჩხელებიც გამოსწი: ცარიელი ხელი რად მინდა!

— შენ კაკანათი გამოსწი!

— აჰა, — მიუგო ფათერაკამ და ცალი ხელით კაკანათი გაიშვირა, მეორე-კი ჩურჩხელებისაკენ გაიწოდა.

— ფანცქალაც ასე მოიქცა თავის მხრივ: ერთი ხელით ჩურჩხელები გაუწოდა ფათერაკას — მეორე-კი კაკანათს წაავლო. აქ მოტეუება აღარ შეიძლებოდა: ფათერაკამ გაუშვა ხელი კაკანათს და ფანცქალაც გამოეთხოვა თავის ჩურჩხელებს, დაკმაყოფილდა ოსტატის და მუშტარის. ოსტატი ჩურჩხელებით იკემრეილებდა ჰირს, ხოლო მუშტარი თვისი კაკანათის სილამაზით სტკებოდა.

(დასასრული იქნება).

A large, stylized illustration of a mountain range, possibly representing the Alps, with a large number '3' in the foreground. The illustration is rendered in a sketchy, hatched style. The number '3' is prominently displayed in the lower right corner, partially overlapping the mountain range. The background is a light, textured surface.

ერთ დღეს ჰანა მიუბრუნდა თავის შვილი-შვილს და უთ-
ხრა:

— შვილო, მუდამ მეზობლების შეწუხება სირცხვილია. ჩვენ თვითონ უნდა ვიზრუნოთ ჩვენს თავზე. მე მუშაობა არ მემიძლიან, შენც ჰატარა ხარ. აიღე ჯოხი, გაშიშველ წინ და ვითხოვოთ სადმე ღვთის მოწუალება. მათხოვრობა სირცხვილია როდია, როცა გიჭირს და მუშაობაც არ შეგიძლიან. მადლიანი აღაძიანი ბევრია; ვიცხოვრებთ როგორმე, ვიდრე შენ გამოიზრდებოდე. სკოლას თავს ნუ დაანებებ, სწავლა კარგია. სამათხოვროდ ჩვენ მხოლოდ საღამომოთ ვიაროთ, დღაობით-კი შენ სკოლაში ივლი. საწყვალ შენ დედ-მამას რომ ეცოცხლა, ჩვენ ეს დღე არ დაგვადგებოდა, მაგრამ მადლობა ღმერთს...

საწეალ მოხუცს დაშრეტილი თვალეზი აუცრეძლდა, ვანო-
საც თვალეზე ცრეძლეზი მოერია;—ეველაფერში მოჩინილი

ვანო გაუძღვა თავის ბრმა ჰანას და სამათხოვროდ ჩამოატარა. მეორე დღეს-კი ვანო დილით ადრე ადგა, ისწავლა გაკვეთილები და სკოლისკენ გასწია. ამის შემდეგ ვანო ყოველ დღე გაკვეთილების შემდეგ თავის ჰანას სამათხოვროდ ატარებდა. სიარულით დაღალულ-დაწვეწვტილი მოვიდოდა შინ, ისწავლიდა გაკვეთილებს და მეორე დღეს დილით ადრე სკოლისაკენ მიემშურებოდა. სკოლის ამხანაგები ვანოს ჯერ დასცინოდნენ და მეტ-სახელად მოხოვარას ეძახდნენ, მაგრამ შემდეგ-კი გაიგეს მისი კარგეობა და შეივარეს. მუუბათმა ვანომ სწავლა საუკეთესოდ დაამთავრა და გაერია ხალხში. მალე ჰანაც მოუკვდა. ვანომ ის დიდის ჰატვიით დამარხა და მატურიც დაადგა.

მას მუდამ ახსოვდა ჰანის სიტყვები მოწყალე ადამიანების მიერ ღარიბთა შებრალების შესახებ და თვით სიღარიბეში აღზდილი მუდამ მხად იყო უმწყოთა დასახმარებლად.

ბიძია გოგი.

თ ა მ რ ო .

აზას სძინავს, ბებო ზვრინავს,
დედაცა სთულებს—ემძინება;
თამრო უჩის გაკვეთილსა,
ხითხითებს და ეცინება.

ასე ამბობს: „ეველას სძინავს
ნეტარი და ტკბილი ძილით;
მე გაკვეთილს მოუამზადებ,
წამოვსტები ადრე დილით:
ოთახს დაუგვი, საკვებს მივცემ
კრუს-წიწილსა—ვარებისა,
ჩვეულებრივ გამოვამდობ
ჩვენ საკენკის ჰარებისა.

სანამ, ვიცი,—გაიღვიძებს
ჩემი კარგი, ტკბილი დედა,

სუფრას გაშლის და სუეკელას
კვთხოვს: „მობრძანდით ჩაიხედს!“

ასე ჭფიერობს ჩვენი თამრო,
თან ამხადებს გაკვეთილსა
და მთოვარე, ცად მოარე,
დასტრფის ტურფას და კეთილსა.

ბ. ახოსპირელი.

წითელი ყვავილი.

(დასასრული).

გ ა მ ო ს ვ ლ ა IV.

(სცენის უკან ისმის მარში. შემოდიან ბრძენნი, წყნარის ნაბიჯით, დიდებულად.)

ყველა ბრძენი. თავადო, დაგვიბარეთ, და აი—გიახვლით... რა გსურთ? რად გვეძახოდით?

თავადი. (მიესალმება, თავს უკრავს). მე მოგიხსენებ, ბატონო ბრძენო, ჩემი ასულისთვის... მსურს შეაწავლოთ ჩემ ქალს მეცნიერება... რისთვისაც დიდი მადლობელი ვიქნები... და არ დაგივიწყებთ ჩემ სიცოცხლეში...

I ბრძენი. (დიდებულად). ძალიან კარგი, საუცხოვო ბავშვო... მეცნიერება სწორედ ნამდვილი კზაა ბედნიერებისა... მეცნიერება მოსვენება და სიხარულია...

ყველა ბრძენი. ისწავლე! ისწავლე! ისწავლე!

წითელი ყვავილი (მორცხვად). ძალიან მინდა ვისწავლო.

I ბრძენი. (უჩვენებს წიგნებს). აქა სწერია უმაღლესი სიბრძნე. მე და შენ, ჩემო კარგო, ერთად შევისწავლით და გავიგებთ ქვეყნის საიდუმლოებას.

II ბრძენი. რა შეეძრება ლაქვარდ ცის მშვენიერებას, რომელიც მოჭედულია უთვალავი ვარსკვლავებით, სა-

დაც ანათებს მთვარე და დიდებული ბრწეინვალე მზე?... ადამიანი სტკბება ცის მნათობთა მხერით. მაგრამ მისი ცნობის - მოუვარეობა ამითი არა თავდება... იგი ცდილობს თვით ბუნების შესწავლას. დიდება შენდა, ასულო თავადისაჲ, რომ გისურვია მეცნიერების შესწავლა!..

III ბრძენი.

ჩემთან ერთად, ასულო თავადისაჲ, ფიქრით შემოივლი ქვეყნიერებას... ჩვენ შემოვივლით: ოკეანეებს, ზღვებს, მდინარეებს; ვნახავთ სხვა-და-სხვა ქალაქებს, გაუფალ უღრან ტყეებს; ავალო უმაღლეს მთის მწვერვალზე.

IV ბრძენი.

წითელო ევაჟილო, შენ ადამიანი ხარ?... ადამიანი-კი მეუბა ბუნებისა... თვით მცირე ქმნილება-შიც-კი იპოვი ბევრ რამეს საეურადღებოს. როდესაც შეისწავლი ბუნების საიდუმლოებას, თვალნი აგვირელება და ნახავ ბევრ საკვირველებას, რასაც უსწავლეუნი ვერა ხედავენ.

V ბრძენი.

მე წაგიყვან, მშვენიერო ბავშვო, მშვენიერების სამეფოში, უროძლისოდაც თვით ცხოვრება ვაება არის. მომეე, მშვენიერო ასულო, და იგონებ სრულ კმაყოფილებას ცხოვრებაში.

ყველა ბრძენი. (ერთად) ისწავლე! ისწავლე! ისწავლე! (სხდებიან; წითელი ყვავილიც ჯდება მათ წინ).

დედა.

(დგას მის ახლო, უცქერის ბრძენთ და თვალებს ხელსახოცით იწმენდავს; მობრუნდება ავან-სცენისკენ და ამბობს) სულ მთლად დამიტანჯავენ ჩემ თვალის-ჩინს! განა იმიტომ გავსარდე ჩემი წითელი ევაჟილი?... მეცნიერებისაგან მთლად ჩამოხმება ჩემი ძვირფასი საუნიჯო (სტირის).

(სიჩუმე ჩამოვარდება. მიმიკური სცენაა. წითელი ევაგილი სწავლობს. ბრძენნი აწვდიან სხვა-და-სხვა წიგნებსა. ისიც ხან თითქო სწერს,—იხე-პირებს, ჩაფიქრდება. ფარდა წელ-წელა ეშვება და მერე რამდენიმე წუ-თის შემდეგ ისევ აიხდება. სცენა ხალხით სავსეა.)

გ ა მ ო ს ვ ლ ა V.

ბრძენნი. (ერთად) ახლა შენ ეველაფერნი იცი, წითელო ევა-ვილო! შენსე ნასწავლი ბავშვი ქვეყანასე არ მოიპოვებს!..

თავადი. ჩემი გოგონა ბეჯითი, მეცადინე, ჭკვიანი არის! ბარჯაქალა, წითელო ევავილო!

ყვე-ანი. (ხმა-მალა). წითელი ევაგილი ეველასე ჭკვი-ანა, ეველასე ნასწავლია! თაუვანსა ვცემთ შენ ნიჭს, (თავს უკრავენ) თაუვანს ვცემთ შენ მშვე-ნიერებას, წითელო ევავილო! (თავს უკვრენ).

გ ა მ ო ს ვ ლ ა VI.

მოხუცი. (გამოჩნდება კარებში). მე არა გცემ თაუვანს: შენ ამისი ღირსი არა ხარ! (საერთო ხმაურობაა, ყვი-რილია). ოჰ! ოჰ! ოჰ! დაიჭით! დაიჭით! დაი-ჭით! არ გაუშვათ! არ გაუშვათ! (მოხუცი სწრაფად მიიმალება. ცოცხალი სურათი. ფარდა წელ-წელა ეშვება).

მ ო ქ მ ე დ ე ბ ა III.

იგივე დარბაზი. წითელი ევაგილი ზის ფანჯარასთან დაღონებული. ფეხ-თით, იატაკზე, სხედან გამდგომები, შორი-ახლოს დედა რაღაცას ჩურ-ჩულებს, ხელებით რაღაცას შერება.

გ ა მ ო ს ჯ ლ ა I.

წითელი ყვავილი, დედა და გამძლეები.

დედა. (ეპარება და აპკურებს შელოცვილ წყალს).

წითელი ყვავილი. ვაიძე! ვაიძე! დედავ! რანაირად შემაშინე...
რას შერები! (კაბას იბერტყავს).

დედა. არაფერი, შვილო. შორიდან შელოცვილი წყალი
გაპკურე... ასლა კარგად გახდები... თვალ-ნა-
კრავი ხარ, ჩემო მშვენიერო... (ვალერსება, თმას
უსწორებს, აკოპწიავეს).

წითელი ყვავილი. რა მოწეწილობაა! იმდენი ვისწავლე... მე
ასლა ბევრი, ბევრი რამ ვიცი... მოხუცი-კი თავს
არ იხრის ჩემ წინაშე!

დედა. (მხრებს აიჩეჩავს, თითქო არ ესმის). არა გშიან, ჩემო
ჩიტუნია, ჩემო მზეო? არ გინდა შაქრის ჰურები,
ნამცხვრები?

წითელი ყვავილი. არა, არ მინდა!

პარველი გამძლე. მოდი ტიკინები ვითამაშოთ... ვითომ შენ
ქალბატონი ხარ... ესენი—შენი შვილები... ჯერ
მე გეწვევი სტუმრად, მერე შენ... მერე მე...

წითელი ყვავილი. (სიტყვას არ ათავებიხება). რას მეუბნები? გამ-
ძლეო! განა იმიტომ ვისწავლე იმდენი, რომ
ტიკინები ვითამაშო? ნასწავლი ხალხი მაგვებით
როდი ერთობა...

დედა. მაშ გერე ხომ დაიტანჯე!

წითელი ყვავილი. დედა, ფანჯარასთან ვინა სტირის?

დედა. (თვალს უშვრება ყველას). ეკ ქარიშხალი ზუზუნებს,
ჩემო ლამაზო.

წითელი ყვავილი. არა, დედა, ეური უგდე: ქარიშხალი ეგრე
არ იხმაურებს... ვიღაცა სტირის...

პირველი გამდელი. ეს ურემი მიჭრიალებს, მკერფასო თავადის ასულო...

წითელი ყვავილი. (ყურს უგდებს). არა, დამაცადეთ: მე მესმის, მესმის, ვიღაცა ევირის—მიშველეთო!

მეორე გამდელი. ეგ კლესები ჩხუბობენ, მშვენიერო თავადის ასულო... მოძორდი ფანჯარას... რა არის? აბა რას უგდებ უურს...

წითელი ყვავილი. (სდგას და იყურება ფანჯარაში). თქვენ ეველანი მატყუებთ! ეგრე მხოლოდ ბავშვები სტირიან. მინდა სიძარტლე გავიგო! იქ რა ამბავია?

(ერთხანს სიჩუმეა. წითელი ყვავილი აქეთ-იქით იყურება).

წითელი ყვავილი. (ახირებულად). იქ რა ამბავია? რაღა სტირიან? რას ითხოვენ? მითხარ, დედა!

დედა ზურსა თხოულობენ, ჩემო მშვენიერო... შიმშილობაა მაგათ ქვეყანაში. ზურისთვის მოსულან აქ, ბავშვებიც მოუყვანიათ.

წითელი ყვავილი. (იყურება ფანჯარაში და აცქერდება). რა სასწაწელი სანასაობაა! რამდენი არიან... როგორ მებრალლებიან!

მოსამსახურე ქალი. (შემოდის). თავადი მობძანდება.

გ ა მ ო ს ვ ლ ა II.

(იგინივე და თავადი)

წითელი ყვავილი. (ტირილით ყელზე ეხვევა). მამავ, მამავ, გაბძლე ის საბრალლონი... როგორ მეცოდებიან!.. მძიურები არიან... ჩქარა!..

თავადი რაცაგი შემიძლიან—ვეხმარები, შვილო... უკვე

დიდი დასმარება გაუწიე... მაგრამ ძალიან ბევრი არიან. ძალე თვითონ მეც აღარაფერი დამრჩება...

წითელი ყვავილი. (მიიღბენს ფანჯარასთან). რანაირად სტირინა! მამავე, ნება მიბოძე... გავეიდო ჩემი სათამაშოები, ძვირფასი სამკაულები...

თავადი. (თავის ქნევით ადასტურებს მის თხოვნას). უბრძანე მოსამსახურეებს, გაძღვლებს—გაჭეიდან რაც გინდა.

წითელი ყვავილი. (მოსამსახურეებს). წადიეთ, გაჭეიდეთ.

მოსამსახურეები და გამდელნი. (აღებენ სკივრებს, იღებენ ძვირფას სამკაულებს, ალაგებენ კალოთებში და გააქვთ გასაყიდად).

წითელი ყვავილი. (იცქირება ფანჯარაში). საბრალო ბავშვები, რანაირად სტირინა... როგორ მეტრადლებიან. (მიდის, იღებს ხელის ყუთიდან მარგალიტის ყელსაბმელს და ჩაფიქრდება). დედას ექვსსაბმელი... ეს ხომ უფრო ძვირფასია...

დედა. (საჩქაროდ). შეინახე, ჩქარა შეინახე, შვილო... რად ამოიღე? ასეთი ძვირფასი სამკაული! შეინახე, შეინახე...

წითელი ყვავილი. (ხალხისკენ). დედა ჰხედავს ექვლაფერს... შევიცი—დამლოცავს... მისი საჩუქარი ჩემთვის ძვირფასია და საუვარელიც, მაგრამ უფრო ძვირფასი იქნება მაშინ, როცა გამოიხსნის ამოდენა ხალხს სიკვდილისაგან. (მიუბრუნდება მამას). მამავე, ნება მიბოძე გავეიდო ეს ექვსაბმელი და ადებული ფული მძივრებს მოვასმარო.

თავადი. (თავს უქნევს). მოიქეცი ისე, როგორც შენ გსურს, ჩემო შვილო.

დედა. ოჲ, რას შვრები, როგორ შეიძლება...

გამდლები. (ერთად). როგორ შეიძლება ეგეთი ძვირფასი განძი გაიყიდოს! როგორ შეიძლება?

წითელი ყვავილი. (მარდად მობრუნდება ხელში ყელსაბმელით, გაუწოდებს დედას და ეხვეწება); წაიდე, ჩემო დედიკო. გაჭედიდე (უცებ შემკრთალი უკან იხევს; მოხუცს დაინახავს, რომელიც შეუმჩნევლად შემოიპარება, დაიჩოქებს და თაყვანსა სცემს წითელ ყვავილს).

მოხუცი. (ხმა-მაღლა). თავდან ზღაპრად თაყვანსა ვცემ შენ კულკეთილობას!

წითელი ყვავილი. რა ბედნიერი ვარ, დედა!

(ცოცხალი სურათი. ფარდა ნელ-ნელა ეშვება. სცენის უკან ისმის სიმღერა: „წასვლა სჯობს წამავალისა—არ დახანება ხანისა“.

ა. ახალშენიშვილისა.

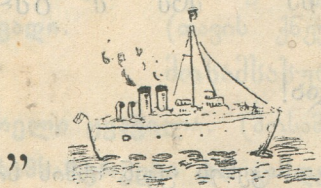

გვ. 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100

თავისი იმედი და სიყვარული

რ ე ბ უ ს ი.

(წარმოდგენილი ივ. ჯ—ტის-მიერ).

ნ

2'

” მ

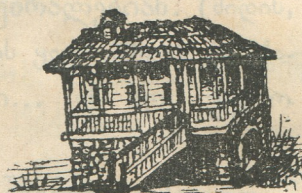
ფ

ნ

ე

ალმაზებს
ანუ?

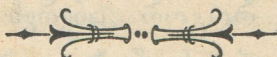
3” გ

რაჭაში
ქალაქი.

მე-24 №-ში მოთავსებულ რეზიუმის აღსნა:

შეგობრის დეკარგვა აღვილია, ზოგნა-კი მხელი.

1913 Чудный подарок дѣтямъ! 1913

Открыта подписка на 1913 г. на первый въ Россіи
РОСКОШНЫЙ ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ЖУРНАЛЪ
 ИЗБРАННЫХЪ ПРОИЗВЕДЕНІЙ ДѢТСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

ЖАВОРОНОКЪ

съ картинами въ краскахъ и прилож. дѣтскихъ книгъ.

Программа журнала; Дѣтскіе рассказы, сказки, стихотворенія. Историческіе очерки, Фельетоны для дѣтей. Рисованіе, музыка, пѣніе, дѣтскій театр. Лѣпка изъ глины. Дѣтскія работы. Научныя статьи. Игры и забавы. Спортъ. Физика и химія въ играхъ. Собираніе растений, бабочекъ, грибовъ, монетъ и проч. Рыбная ловля. Астрономія. Ботаника для дѣтей. Задачи, шарады, загадки. Странички для родителей и воспитателей.

«О УЧАСТВУЮТЪ ВЫДАЮЩІЯСЯ ЛИТЕРАТУРНЫЯ И ХУДОЖЕСТВЕННЫЯ СИЛЫ. О»
 Не ограничивая свою дѣятельность только стремленіемъ къ развитію въ дѣтяхъ художественнаго вкуса и пониманія изящнаго, редація въ своемъ направленіи будутъ свято охранять завѣты, издававшагося съ 1858 года, при участіи Тургенева, Гончарова, Майкова и Григоровича, дѣтскаго журнала «Подсѣжникъ», имѣвшаго на дѣтей огромное воспитательное вліяніе.

ЖУРНАЛЪ ПЕЧАТАЕТСЯ НА ДОРОГОЙ ГЛАЗИРОВАННОЙ БУМАГѢ
 Подписавшіеся на 1913 годъ получать (ежемесячно 1-го числа):

12 РОСКОШНЫХЪ иллюстрированныхъ
 выпусковъ Худож.-Литературн.-и
 Научн. журн. ДЛЯ ДѢТЕЙ въ ве-
 ликолѣп. облож., исп. цвѣтн. краск.

12 ХУДОЖЕСТВЕННЫХЪ
 КАРТИНЪ ИСПОЛНЕННЫХЪ
 КРАСКАМИ.

12 ИЗЯЩНЫХЪ ТОМИКОВЪ ИЗБРАННЫХЪ ПРОИЗВЕДЕНІЙ для дѣтей знаменитыхъ
 русскихъ писателей, съ портретами и очеркомъ
 ихъ дѣтства. Будутъ выданы СОЧИНЕНІЯ
 АКСАКОВА. ЖУКОВСКАГО. КОЛЬЦОВА. ЛЕРМОНТОВА. НИКИТИНА.
 ТОЛСТОГО ГОГОЛЯ. КАРАМЗИНА. КРЫЛОВА. ЛОМОНОСОВА. ПУШ-
 КИНА. ШЕВЧЕНКО.

4 КН. „ВЕСЕЛАЯ БИБЛИОТЕЧКА“;
 съ смѣшными картинками.
 1. Барабанъ. 3. Ванька-Встанька
 2. Хлопушка. 4. Ку-ка-ре-ку;

6 КН. „БИБЛИОТЕЧКА-ИГРУШКА“.
 Дѣтскія игры и развлечения;
 1. Дѣтскій театр. 4. Игры и забавы
 2. Веселыя задачи. 5. Живчикъ.
 3. Игруш.-самодѣл. Малецъ-Фокусникъ
 6. Дѣтскій спортъ

8 КНИЖЕКЪ СЪ 1. О звѣздоч. 3. Мал. звѣринецъ. 6. Царство грибовъ.
 КАРТИНАМИ Маленьк. астрон. 4. Мой акваріумъ. 7. Коллекція монетъ.
 для нагляднаго 2. Сред. цвѣт. 5. Книж. бабочекъ 8. Книжк. рисованія.
 обученія: Маленьк. ботаника

Годовые подписчики получаютъ съ первымъ № журнала
 РОСКОШНУЮ СТѢННУЮ КАРТИНУ ВЪ КРАСКАХЪ, НА ПАСПОРТУ.
 Знаменит. русск. худож. В. МАЙКОВСКАГО. ДѢТСКАЯ ГОЛОВКА Работ. пост. Двор. Е.И.
 Велич. Голлив. и Вильборг.
 Стоимость картины въ художественныхъ магазинахъ 6 руб.

Журналъ издается редакціей журнала „Пробужденіе“.
 ПОДПИСНАЯ ЦѢНА: На годъ съ дост. и перес. 4 р., па полг. 2 р. на 3 мѣс.
 1 р. За гран. 7 р. Редація жур. „ЖАВОРОНОКЪ“, СІБ.
 Невскій 114. Редакторъ-Издатель И. В. Корецкій.

1913 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურბათებულ საეპარქიო ქურნალ

„ნაკადულ“ - ზე

◆ წელიწადი მმცხრე ◆

ქურნალი გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ არ-
ჩეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით; მონაწილე-
ობას ღებულობენ ჩვენი ცნობილი მწერლები და პედაგოგები.

წლიურად ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი „ნაკადულისა“ **12** წიგნი „ნაკადულისა“
მცირე წლოვანთათვის. მოზრდილთათვის.

1913 წელს წლიური ხელის მომწერნი ორივე გამოცემისა სა-
ჩუქრად მიიღებენ ამერიკელ მწერალ ქალის ჰარიეტ ბიჩერ
სტოუს რომანს ზანგთა განთავისუფლების დროიდან, „ბი-
ძია თომას ქონი“-ს სრულ თარგმანს. წიგნში იქნება 80-ზე
მეტი სურათი და ჩართული იქნება ავტორის სურათი და
ბიოგრაფია.

თარგმანის რედაქცია და ინგლისურ დედანთან შედარება იკი-
სრა ილია ნაკაშიძემ.

ფასი ქურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მ. ნა-
ხევარ წლით—3 მან., ცალკე-ცალკე მცირე წლოვანთათვის
24 წიგნი—3 მან., მოზრდილთათვის 12 წიგნი—3 მან.
ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

ხელის მოწერა შეიძლება

ტფილისში—„ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბაძაშვილის სახ.,
გოფოვინ. ზრ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский
пр., № 8, და წერა-კითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასა-
ხლის ქუჩა. ქუთაისში—ისიდორე კვიტარიძესთან, მ. ყაუხჩიშვი-
ლთან და თ. მთაწარიშვილთან. სამტრედიისში—ივანე კლადკო-
ვთან და ვლ. ნაცვალაძესთან. ფოთში—თეოდოლე კანდელაკთან.
ბათუმში—კნ. სოფიო ნაკაშიძესთან, ტრეფიმი ინსარაძესთან და
ანასტასია ღომინაძესთან. ოზურგეთში და ლანჩხუთში—ფეო იმ-
ნაძესთან. თელავში—ვასო შატაშვილთან. ახალ-ციხეში—კონ-
სტანტინე გვარამაძესთან. ბაქოში—ვასილ ახვლედიანთან, ნინო
გელაშვილთან და ივანე კელიშხიძესთან. გორში—ნინო ღომეშვილთან
და ქეთევან ჯავახიშვილთან. სოხუმში—კნ. მარიამ ანასაძესთან.
ქიათურაში—ივანე გომედაურთან. განჯაში—ბ. ამბოქაძესთან.
ერევანში—კ. ოდიშარიასთან. სიღნაღში—ნ. ახმეტელაშვილთან.
უარსში—ივ. საათაშვილთან. ალექსანდროპოლში—ს. შატე-
რაშვილთან. როსტოვში—მ. კლიმიაშვილთან.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე.

გამომცემელი თავ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.